

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi autoverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan autoverolakia muutettavaksi siten, että lakiin lisätään pysyvä säännös omaan käyttöön hankitun ajoneuvon väliaikaisesta verottomasta käytöstä ennen kuin ajoneuvon verotuspäätös vahvistetaan.

Ehdotuksen mukaan ajoneuvoa voisi käyttää liikenteeseen tullin ajoluvalla enintään kolmen kuukauden ajan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2006 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Autoverolakia (1482/1994) muutettiin vuonna 2003 (266/2003). Lain voimaantulosäännöksen mukaan yksityishenkilö voi käyttää ajoneuvoaan väliaikaisesti autoveroa suorittamatta enintään kolmen kuukauden ajan tullin antamalla luvalla laissa säädetyin edellytyksin ennen autoveropäätöksen vahvistamista. Autoverotuksen perusteiden muutoksen ja verotettavien käytettyjen ajoneuvojen määrän voimakkaan kasvun odotettiin ruuhkauttavan autoverotuksen ja pidettävän verotuksen käsittelyaikoja merkittävästi. Ajolupamenettelyllä katsottiin voitavan pienentää tästä asiakkaille aiheutuvia ongelmia. Tämä merkitsi poikkeusta siihen autoverotuksen lähtökohtaan, että niissä tapauksissa, joissa autoverovelvollinen on muu kuin tullin rekisteröity asiakas, ajoneuvosta on maksettava vero ennen kuin se voidaan rekisteröidä tai sitä voidaan ryhtyä käyttämään liikenteeseen.

Ajolupamenettely rajattiin aluksi koskemaan vuotta 2003, jonka jälkeen menettelyä on vuosittain jatkettu. Samalla luvan edellytyksiä on tarkistettu käytännön tarpeita vastaaviksi. Ajolupamenettely on voimassa vuoden 2005 loppuun. Säännöksen mukaan väliaikainen ajolupa voidaan myöntää enintään kolmeksi kuukaudeksi luvan myöntämisestä. Lupa on voimassa edellyttäen, että ajoneuvosta annetaan autoveroilmoitus viiden päivän kuluessa luvan myöntämisestä ja että

ajoneuvon rekisteröintikatsastus aloitetaan 10 päivän kuluessa luvan myöntämisestä. Luvan ehtona on myös, ettei ajoneuvon omistusoikeutta siirretä. Jos ajoneuvoa koskeva veroilmoitus tai verotus peruutetaan, verovelvolliselta peritään 110 euron suuruinen ennakkoratkaisusta perittävä maksu. Sen lisäksi peritään maksu, jonka suuruus on enintään kymmenesosa siitä verosta, joka ajoneuvosta olisi tullut säännönmukaisesti suoritettavaksi.

Luvan muiden ehtojen tavoin hallinnollisen maksun tarkoituksena on varmistaa, että ajolupa myönnetään vain niille ajoneuvoille, jotka myös verotetaan Suomessa, eikä menettelyyn turvaututa yksinomaan lyhytaikaisen verottoman käytön mahdollistamiseksi. Maksua ei ole pidettävä varsinaisena autoverona, joten sitä ei myöskään voida ottaa huomioon vähennyksenä verosta, jos luvassa tarkoitettu ajoneuvo myöhemmin tulee Suomessa verotettavaksi. Käytännössä maksun perimiseen on turvaututtu harvoin. Näissä tilanteissa maksun suuruus on suhteutettu ajoneuvon käyttöaikaan.

Väliaikaisen ajoluvan lisäksi Suomessa rekisteröimättömänä liikenteessä käytettävälle ajoneuvolle on hankittava siirtolupa, josta säädetään ajoneuvojen rekisteröinnistä annetussa asetuksessa (1598/1995). Asetuksen 48 §:ään väliaikaisesti lisätyn vuoden 2005 loppuun voimassa olevan 5 momentin (1344/2004) mukaan tulli voi myöntäessään väliaikaisen ajoluvan myöntää myös siirtolu-

van, jonka nojalla ajoneuvoa voi käyttää liikenteessä enintään kolmen kuukauden ajan luvan myöntämisestä. Jos ajoneuvon rekisteröintikatsastuksessa todetaan, että ajoneuvo voi aiheuttaa välitöntä vaaraa liikenneturvallisudelle tai merkittävää haittaa ympäristölle, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä myönnetystä luvista huolimatta.

Autoverotuksen käsittelyajat ovat pysyneet pitkinä ajoneuvojen arvonmäärityksen ja käytettyjen ajoneuvojen huomattavien tuontimäärien vuoksi. Tullille autoverotukseen myönnettyjen lisävoimavarojen avulla käsittelyajat on saatu kohtuullisiksi, mutta tästä huolimatta käsittelyajat ovat edelleen pitkähköjä verrattuna tilanteeseen ennen vuonna 2003 toteutettua autoverolain muutosta. Vuonna 2005 keskimääräinen käsittelyaika on elokuun loppuun mennessä ollut 16 kalenteripäivää, kun verotus ennen autoverolain muutosta vei muutamia päiviä.

Vuoden 2005 elokuun loppuun mennessä tullin on tehnyt 27 000 käytettyä ajoneuvoa koskevaa verotuspäätöstä. Näistä noin puolelle eli 13 500 ajoneuvolle on myönnetty väliaikainen ajolupa. Tullin arvion mukaan vuonna 2005 käytettyjä tuontiajoneuvoja verotetaan kaikkiaan noin 40 000 kappaletta. Tuonnissa ei arvioida tapahtuvan merkittäviä muutoksia tulevina vuosina.

Autoverotuksessa nykyisin sovellettavan yleiseen vähittäismyyntiarvoon perustuvan veromallin ominaispiirteisiin kuuluu, että Suomen markkinoilla harvinaisen ajoneuvon arvonmääritys ja siten myös verotuksen toimittaminen on työläämpää ja hitaampaa kuin sellaisen ajoneuvon arvonmääritys, joka on Suomen markkinoilla yleinen. Sama koskee myös vähäisen kaupankäynnin kohteena olevia ajoneuvoja. Tällaisia ovat toisaalta vasta vähän aikaa käytössä olleet ajoneuvot ja toisaalta vanhat, niin sanotusti museoikäiset ajoneuvot. Näiden ajoneuvoryhmien verotuksen käsittelyaika on pidentynyt pysyvästi vanhaan veromalliin verrattuna.

Ajolupamenettelyssä poiketaan autoverotuksessa sovelletusta pääsäännöstä, jonka mukaan ajoneuvon käyttö on verollista. Menettelyä on kuitenkin pidettävä perusteltuna autoverotuksen ruuhkautumisen ja pitkittymisen vuoksi. Vaikka käytettyjen ajoneuvojen verotuksessa käsittelyaikoja on saatu lyhennettyä kohti tavoitetasoa, autoveropäätök-

siä ei saada tehdyiksi välittömästi veroilmoituksen antamisen jälkeen. Käytännössä kolmen kuukauden pituinen lupa on osoittautunut riittävän pitkäksi.

Nykyisen entistä yksilöllisemmän ja työlämmän autoveromallin samoin kuin korkeana pysyneiden käytettyjen ajoneuvojen tuontimäärien takia menettelyn jatkamiselle on edelleen perusteita. Lupakäytäntö on myös osoittautunut käytännössä toimivaksi eikä siinä ole tullut ilmi sellaisia seikkoja, joiden vuoksi menettelystä tulisi luopua.

Edellä sanotun vuoksi ehdotetaan, että ajolupamenettely sisällytetään autoverotukseen pysyvästi. Sitä koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi autoverolakiin uudeksi 35 a §:ksi. Asialliselta sisällöltään säännös vastaisi voimassa olevaa autoverolain voimaantulosäännöksen 10 momenttia.

2. Esityksen vaikutukset

Väliaikaisella ajolupamenettelyllä on vähennetty yksityisille verovelvollisille autoverotuspäätösten odottamisesta syntyviä haittoja. Jos menettelystä tässä vaiheessa luovuttaiisiin, myös tämä hyöty menetettäisiin.

Lupien myöntämisestä aiheutuu tullille jonkin verran hallinnollista työtä. Toisaalta järjestely vähentää verotuspäätösten käsittelyajain pitkittymisestä tullin kohdistuvia vaatimuksia ja helpottaa varsinaisten veropäätösten käsittelyä. Esitys ei aiheuta muutoksia autoverotuksen organisaatioon eikä tarvittaviin voimavaroihin. Esityksellä ei ole myöskään vaikutusta autoveron tuottoon.

Väliaikaisessa ajo- ja siirtolupamenettelyssä ei ole kysymys ajoneuvojen rekisteröinnistä, joten ajoneuvojen liikenneturvallisuutta, teknisiä määräyksiä ja ympäristönäkökohtia koskevat edellytykset eivät tule samaan tapaan varmistetuiksi kuin varsinaisen rekisteröinnin ja verotuksen yhteydessä. Väliaikaisessa käyttömahdollisuudessa ennen verotusta voidaan nähdä myös kuluttajasuojanäkökohtiin ja verotuksen valvontaan liittyviä ongelmia. Nämä on kuitenkin pyritty ottamaan huomioon lupamenettelyn ehdoissa. Ajoluvan saaneiden ajoneuvojen verotuksen valvontaa varten tullin vertaa säännöllisesti ajoluvan saaneiden ajoneuvojen siirtolupapetioita toteutuneisiin verotustietoihin.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitys perustuu Tullihallituksen ehdotukseen.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Rekisteröimättömän ja verottamattoman ajoneuvon käyttö liikenteeseen edellyttää tässä esityksessä ehdotetun väliaikaisen ajolupamenettelyn lisäksi ajoneuvojen rekiste-

röinnistä annetussa asetuksessa säädetyn siirtolupamenettelyn säätämistä pysyväksi. Rekisteröintiasetuksen muutos valmistellaan liikenne- ja viestintäministeriössä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

autoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 29 päivänä joulukuuta 1994 annettuun autoverolakiin (1482/1994) uusi 35 a § seuraavasti:

35 a §

Henkilön omaa käyttöä varten hankittua ajoneuvoa, josta on annettu autoveroilmoitus, voidaan käyttää väliaikaisesti veroja suorittamatta tulliviranomaisen myöntämällä luvalla enintään kolmen kuukauden ajan luvan myöntämisestä. Lupa voidaan myöntää myös ehdolla, että autoveroilmoitus annetaan viiden päivän kuluessa luvan myöntämisestä. Luvan voimassaolo päättyy 10 päivän kuluttua verotuspäätöksen tekemisestä. Luvan voimassaolo päättyy myös, jos ajoneuvon omistusoikeus luovutetaan taikka jos ajoneuvon rekisteröintikatsastusta ei aloiteta 10 päivän kuluessa luvan myöntämisestä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu veroilmoitus tai verotus peruutetaan 43 §:ssä tarkoitettulla tavalla, verovelvolliselta peritään ennakkoratkaisusta perittävän maksun lisäksi maksu,

jonka suuruus on enintään yksi kymmenesosa siitä verosta, joka ajoneuvosta olisi tullut säännönmukaisesti suorittaa.

Ajoneuvon käytöstä liikenteeseen noudatetaan, mitä ajoneuvolaissa (1090/2002) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos tullilaitos on vuonna 2005 antanut luvan, jossa ajoneuvon käyttöoikeus veroja suorittamatta on rajoitettu kolmea kuukautta lyhyemmäksi ajaksi ja käyttöoikeus on koskenut vain vuotta 2005, ajoneuvoa saa käyttää liikenteeseen ilman luvan voimassaoloajan pidennystä myös vuoden 2006 aikana, kuitenkin yhteensä enintään kolmen kuukauden ajan luvan myöntämisestä.

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*